

مقاله اصلی

رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و شادکامی با رضایت زناشویی در زنان متأهل

تاریخ دریافت: ۹۹/۱۱/۱۸ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰

خلاصه

مقدمه

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ی طرحواره های ناسازگار اولیه و شادکامی با رضایت زناشویی در زنان متأهل شهر اصفهان در یک طرح هم بستگی انجام گرفت.

روش کار

جامعه ی این پژوهش شامل زنان متأهل ساکن شهر اصفهان بود که به روش نمونه گیری داوطلبانه ۲۷۰ نفر از زنان متأهل ساکن شهر اصفهان انتخاب شدند و به پرسش نامه های طرحواره یانگ، شادکامی آکسفورد و رضایت زناشویی پاسخ دادند. داده های پژوهش با استفاده از روش های آماری ضریب هم بستگی پیرسون و رگرسیون گام گام و نرم افزار آماری SPSS-23 تحلیل شدند.

نتایج

نشان داد که متغیرهای پیش بین طرحواره های محرومیت هیجانی، خویشتن داری ناکافی و آسیب نسبت به ضرر و بیماری پیش بین های منفی و متغیر شادکامی پیش بین مثبت معنادار رضایت زناشویی هستند و شادکامی بالاترین توان پیش بینی رضایت زناشویی دارد.

نتیجه گیری

می توان نتیجه گیری کرد که به ترتیب شادکامی، طرحواره های محرومیت هیجانی، خویشتن داری ناکافی و آسیب نسبت به ضرر و بیماری، در پیش بینی رضایت زناشویی زنان متأهل نقش دارند.

کلمات کلیدی

طرحواره ه های ناسازگار اولیه، شادکامی، رضایت زناشویی
پی نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

شهناز راستگو^{۱*}

مهسا سوادکوهی قودجانکی^۲

شایان پورمولایی^۳

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن ایران

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن ایران.

Email: Shahnaz0087@yahoo.com

مقدمه

خانواده از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی است که بر مبنای ازدواج بین زن و مرد بنا می‌شود که آنها را برای چالش‌های جدید آماده می‌کند (Tseng & Hsu, 2018). این واحد مهم اجتماعی که با تأکید بر نیازهای جمعی، وابستگی متقابل و سازگاری همراه با احساس تعهد، عمیقاً ریشه دار شده است، مورد توجه روزافزون دانشمندان قرار گرفته، زیرا نشان داده شده است که به عنوان یک عامل محافظ برای برخی از زیرجمعیت‌های جوانان عمل می‌کند (Choi et al., 2018). داشتن جامعه‌ی سالم هم، مستلزم سلامت خانواده است و خانواده کارآمد وابسته به رضایت زناشویی است (Xi et al., 2018). بر این اساس، داشتن خانواده سالم فاکتورهای متعددی دارد که از آن جمله می‌توان به رضایت زناشویی اشاره کرد (Lavner et al., 2016). رضایت زناشویی نقش مهمی در سلامت روان زوجین، عملکرد بهنجار و پایداری خانواده و کیفیت زندگی اعضا ایفا می‌نماید (Zhaoyang et al., 2018). سطح رضایت زناشویی در سال‌های اول زندگی در بالاترین سطح خود قرار دارد و پس از گذشت زمان با کاهش مواجه می‌شود و سپس با گذشت زمان، مجدداً افزایش می‌یابد (Clarck, 2017). رضایت زناشویی که به عنوان یک ارزیابی فردی و ذهنی هریک از زوجین از کیفیت ازدواج تعریف می‌شود (LeBaron et al., 2018)، تحت تأثیر آشفته‌گی روابط زوجین و وجود اختلاف قرار دارد (Yoo, 2020; Naghinasab, 2019). در یک تعریف رضایت زناشویی، نگرش مثبت و لذت بخشی است که زوجین از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی مانند ارتباط، مسائل شخصیتی، حل تعارض و

روابط جنسی تجربه می‌کنند (Arabkhazaei & Khademi, 2021). شادکامی متغیر تأثیر گذار بر رضایت زناشویی است (Haghighat & Roshan, 2019; Yadav & Srivastava, 2019). صورت که شادکامی با تأثیرگذاری بر مهارت‌های زوجین (karamiet al., 2021) و استحکام و پایداری خانواده، رضایت زناشویی را افزایش می‌دهد (Thompson, 2019).

شادکامی به عنوان یک پدیده‌ی احساسی مثبت برای انسان ضروری است که به زندگی معنا می‌بخشد و یک راهبرد مؤثر و مقدماتی برای حل مسائل است (Seligman, 2004). شادکامی به معنای لذت لحظه‌ای و بلند مدت و رضایت کلی از زندگی تعریف می‌شود و دارای سه بُعد هیجانی، شناختی و اجتماعی است. هیجان ایجاد کننده حالات عاطفی مثبت، اجتماع شکل دهنده‌ی روابط بین فردی و شناخت مشتمل بر باورهایی است که منجر به تعبیر خوش‌بینانه نسبت به رویدادهای زندگی می‌شود (Tsutsui, 2018). شادکامی مقاومت و توان افراد را در برابر رویدادهای ناخوشایند افزایش می‌دهد (Chen, 2018). بنابراین، شادکامی یکی از مهم‌ترین عواملی است که موجب استحکام و پایداری رابطه‌ی زناشویی می‌شود (Thompson, 2019; Yadav & Srivastava, 2019). زوجین در طول زندگی مشترک خود سطوح متفاوتی از شادکامی را تجربه می‌کنند (Amato & James, 2018) و افراد شادکام از سلامت روان بالاتری برخوردارند و روابط بین فردی بهتر و قوی‌تری با همسرشان دارند (Rivkin et al., 2018).

مشاوره و روان‌شناختی شهر اصفهان انتخاب و ۲۷۰ نفر از زنان متأهل با مشکلات زناشویی از این مراکز به صورت هدفمند و داوطلبانه براساس تعداد متغیرهای پژوهش انتخاب شدند.

ابزارهای اندازه‌گیری

در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های زیر استفاده گردید.

پرسش‌نامه‌ی طرحواره یانگ- فرم کوتاه (Early Maladaptive Schemas Questionnaire Short Form): این پرسش‌نامه توسط یانگ (Yang, 1998) تهیه شد که شامل هفتاد و پنج ماده و پانزده مؤلفه (محرومیت هیجانی، رهاشدگی/بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی/بدرفتاری، انزوای اجتماعی/ بیگانگی، نقص/شرم، شکست، وابستگی/ بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، گرفتار/خودتحول نیافته، اطاعت، ایثار، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق/بزرگ منشی و خویشنداری/خودانضباطی ناکافی) است. ماده‌های این پرسش‌نامه در یک طیف لیکرت شش رتبه‌ای (کاملاً غلط تا کاملاً درست) مرتب می‌شوند و نمره‌های بالاتر در یک مؤلفه معین، احتمال بیشتر وجود یک طرحواره غیرانطباقی را نشان می‌دهد (Yang, 1998). یانگ (Yang, 1998) و گلاسر (Glasser, 2002) نشان دادند که بیشتر خرده‌مقیاس‌های (SF-SQ) به طور معنی‌داری با متغیرهای معیار انتخاب شده هم‌بسته بودند ($P \leq 0.05$ و $P \leq 0.01$) (Divandari et al., 2010). استانیسزک و پوپیل (Staniszek & Popiel, 2018) همبستگی بین دو نسخه کوتاه و بلند را ۰/۸۰ گزارش نمودند که نشان‌دهنده روایی همگرایی پرسشنامه است. یانگ (Yang, 1998) پایایی آن را با استفاده از آلفای کرونباخ برای همه خرده‌مقیاس‌ها در دامنه ۰/۹۰-۰/۶۲ گزارش نمود. شعبانی خدیو و

علاوه بر شادکامی، رضایت زناشویی نیز تحت تأثیر طرحواره‌های ناسازگار اولیه نیز قرار دارد و طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان یک پیش‌بینی‌کننده برای رضایت از رابطه عمل می‌کند (Rodriguez, et al., 2020)، به گونه‌ای که افزایش طرحواره‌های ناسازگار اولیه، کاهش سطح رضایت زوجین را به دنبال دارد (Dumitrescu & Rusu, 2012). طرحواره‌های ناسازگار اولیه الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسانی می‌باشند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن شکل گرفته‌اند و در مسیر زندگی تکرار می‌شوند و نقش مهمی در شکل‌گیری اختلالات روان‌شناختی چون تحریف‌های شناختی، ایجاد الگوهای زندگی خود آسیب‌رسان، و سبک‌های مقابله‌ناکارآمد و تداوم آنها ایفا می‌کنند این طرحواره‌ها، غالباً ناکارآمد و پایدارند (Young, 2003). طرح‌واره‌ها محتوای آموزه‌های هریک از زوجین را در طول زمان شکل می‌دهند و در برگیرنده‌ی مجموعه‌ای از خاطرات، هیجان‌ها، حس‌های بدنی و انواع شناخت‌ها می‌باشند (Vos & Bernstein, 2017). بر این اساس، طرحواره‌های ناسازگار اولیه در بی‌ثباتی زناشویی در زوجین تأثیر دارند (Asghari et al., 2015). بنابراین، هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین با استفاده از متغیرهای پیش‌بین شادکامی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه بود.

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از دیدگاه روش از نوع توصیفی هم‌بستگی بود. جامعه‌ی این پژوهش شامل زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و روان‌شناسی شهر اصفهان در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود که به صورت تصادفی سه مرکز از میان مراکز

1989) تهیه شده که دارای سی و پنج ماده و چهار مؤلفه‌ی رضایت زناشویی، تحریف آرمانی، ارتباطات و حل تعارض است. که به تغییراتی که در طول دوره حیات آدمی به خصوص به تغییراتی که در خانواده به وجود می‌آید حساس است. هر یک از موضوع‌های این پرسشنامه در ارتباط با یکی از زمینه‌های مهم یک رابطه زناشویی است و می‌تواند مشکلات بالقوه زوج‌ها و یا زمینه‌های تقویت آن‌ها را مشخص کند. این پرسشنامه برای هر یک از ماده‌ها دارای ۵ گزینه (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) به روش لیکرت می‌باشد که برای آن‌ها نمره‌ای از ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد (Fowers & Olsonm, 1989). فاووز و السون (Fowers & Olsonm, 1989) به منظور بررسی روایی همزمان، مقایسه‌های بین نسخه‌ی کامل انریچ و مقیاس تنظیم زناشویی لاک‌والاس در میان نمونه‌ای شامل ۱۲۰۰ زوج انجام دادند که همبستگی ۰/۷۳ برای مقیاس‌های فردی و ۰/۸۱ برای مقیاس‌های زوجی به دست آمد. سلیمانان (Soleymanian, 2004) برای بررسی روایی سازه این پرسشنامه از پرسشنامه سازگاری زناشویی استفاده نموده و ضریب همبستگی را ۰/۶۵ گزارش نمود. فاووز و السون (Fowers & Olsonm, 1989) پایایی این ابزار را با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های رضایت زناشویی، ارتباط، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۸۴، ۰/۸۳ و اعتبار بازآزمایی پرسشنامه برای هر خرده‌مقیاس آزمون به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۹۰ و ۰/۹۲ گزارش نمود. عرب علیدوستی و همکاران (Arab Alidousti et al., 2014) در پژوهش خود ضریب پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ مقیاس برای خرده‌مقیاس رضایت زناشویی ۰/۶۸، برای خرده‌مقیاس ارتباطات ۰/۷۸، برای خرده‌مقیاس حل تعارض ۰/۶۲ و برای تحریف

احمدیان (Shabani Khadiv & Ahmadiyan, 2019) پایایی این ابزار را با استفاده از آلفای کرونباخ برای همه خرده‌مقیاس‌ها در دامنه ۰/۹۶-۰/۸۹ گزارش نمودند. استانیسزک و پوپیل (Staniszek & Popiel, 2018) نیز پایایی این ابزار را با استفاده از آلفای کرونباخ برای همه خرده‌مقیاس‌ها در دامنه ۰/۹۱-۰/۷۹ گزارش نمودند. در پژوهش جاوید پشکه (Javid Pasha., 2020) پایایی برای کل سوالات ۰/۷۲ گزارش شد. در پژوهش حاضر، ضرایب پایایی آلفای کرونباخ مؤلفه‌های این پرسشنامه از ۰/۶۵ تا ۰/۸۹ به دست آمدند.

مقیاس شادکامی آکسفورد (Oxford Happiness Scale): این مقیاس توسط آرجیل و همکاران (Argyle et al., 1989) تهیه شده که دارای بیست و نه ماده است که ماده‌های این مقیاس در یک طیف لیکرت چهار رتبه‌ای نمره‌گذاری می‌شوند (Argyle et al., 1989). روایی همزمان این پرسشنامه با استفاده از ارزیابی خیرگان ۰/۴۳ محاسبه شد (Abedi et al., 2006). برای تعیین روایی همزمان پرسشنامه، همبستگی این پرسشنامه با پرسشنامه شادکامی فوردایس در یک نمونه ۷۲۷ نفری، ۰/۷۳ محاسبه شد (Argyle et al., 1989). پایایی پرسشنامه آکسفورد را به کمک ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و پایایی بازآزمایی آن را طی هفت هفته ۰/۷۸ گزارش کرده‌اند (Babaei & Jamali., 2021). در یک بررسی ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ مقیاس ۰/۷۹ به دست آمد.

پرسشنامه‌ی رضایت زناشویی (Marital Satisfaction Questionnaire): این پرسشنامه توسط فاووز و السون (Fowers & Olsonm,)

انتخاب شدند. همچنین، در مورد اهداف پژوهش و دادن اطمینان از حفظ حریم خصوصی به شرکت کنندگان اطلاع داده شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده های بدست آمده با استفاده از تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش گام به گام و نرم افزار آماری SPSS-۲۳ تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این پژوهش ۲۸/۱ درصد زنان دارای تحصیلات دیپلم و کمتر، ۲۱/۵ درصد فوق دیپلم، ۱۶/۳ درصد فوق لیسانس و ۳/۳ درصد دکتری؛ ۴۰ درصد افراد خانه دار، ۲۰ درصد شاغل تمام وقت، ۷۷ درصد شاغل پاره وقت و ۵/۱۱ درصد بیکار؛ و میانگین سن زنان ۳۱/۲۹ و میانگین مدت زمان ازدواج شان ۸/۷۹ بود.

آرامی ۰/۷۷ گزارش نمودند. همچنین پایایی در این پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد. در این پژوهش نیز، ضریب آلفای پرسشنامه برای خرده‌مقیاس های رضایت زناشویی، ارتباطات، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۶۲، ۰/۶۱ و ۰/۷۸ به دست آمد.

روند اجرای پژوهش

به منظور اجرایی نمودن پژوهش حاضر، در ابتدا کلیه مراکز روان‌شناسی و مشاوره شناسایی شدند و از میان آن‌ها به تصادف سه مرکز انتخاب گردیدند. از میان مراجعه کنندگان به این مراکز و به روش داوطلبانه و بر اساس ملاک های ورود به پژوهش رضایت از شرکت در پژوهش و نداشتن هرگونه اختلال شدید جسمانی و روانی در طی یکسال گذشته و ملاک های خروج از پژوهش عدم تمایل به همکاری در حین پژوهش و نقص در تکمیل ابزارهای پژوهش نمونه ی مورد نظر

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار و ضرایب هم‌بستگی متغیرهای پیش بین با متغیر وابسته (رضایت زناشویی)

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	رضایت زناشویی	سطح P
محرومیت های هیجانی	۲/۶	۰/۹۲	- ۰/۲۸	۰/۰۰۱
رها شدگی، بی ثباتی	۲/۶۲	۰/۸۰	- ۰/۱۲	۰/۰۴۷
بی اعتمادی / سوء رفتار	۲/۶۱	۰/۹	- ۰/۱۸	۰/۰۰۲
انزوای اجتماعی / بیگانگی	۲/۴۹	۰/۹۳	- ۰/۱۸	۰/۰۰۳
نقص / شرم	۲/۳۹	۰/۹۷	- ۰/۲۳	۰/۰۰۱
شکست در پیشرفت	۲/۵۳	۰/۹۶	- ۰/۲۵	۰/۰۰۱
وابستگی / بی کفایتی عملی	۲/۶۴	۰/۸۳	- ۰/۱۸	۰/۰۰۳
آسیب نسبت به ضرر و بیماری	۲/۶۲	۰/۸	- ۰/۲۸	۰/۰۰۱
گرفتاری	۲/۵۳	۰/۹۴	- ۰/۲۳	۰/۰۱
اطاعت	۲/۷۱	۰/۸۶	- ۰/۱۹	۰/۰۰۱
از خودگذشتگی	۳/۲۱	۱/۰۱	۰/۰۸	۰/۱۵
بازداری هیجانی	۲/۷۲	۰/۹۲	- ۰/۲۹	۰/۰۰۱
معیارهای سختگیرانه	۳/۲۲	۰/۹۵	۰/۰۸	۰/۱۸
استحقاق	۳/۰۱	۰/۸۲	- ۰/۰۱	۰/۸۴
خویشتن داری ناکافی	۲/۸۷	۰/۸۰۱	- ۰/۲۶	۰/۰۰۱
شادکامی	۶۸/۶۶	۱۱/۰۱	۰/۳۹	۰/۰۰۱

نتایج جدول ۱ نشان می دهد که بین کلیه طرحواره ها (به غیر از طرحواره های از خودگذشتگی و معیارهای سخت گیرانه و استحقاق) و رضایت زناشویی رابطه ی منفی و معنادار و بین متغیرهای رضایت زناشویی شادکامی رابطه ی مثبت و معنادار وجود دارد.

جهت بررسی پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات همسان با جامعه از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف استفاده گردید که نتایج آن در در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف (فرض نرمال بودن) متغیرهای پژوهش

مقیاس	آماره	معنی داری
شادکامی	۱/۱۵	۰/۱۳۷
میل به پیمان شکنی	۱/۱۴	۰/۱۴۲
محرومیت های هیجانی	۱/۲۹	۰/۰۷
رها شدگی، بی ثباتی	۱/۳۱	۰/۰۶۵
بی اعتمادی / سوء رفتار	۱/۰۹	۰/۱۸
انزوای اجتماعی / بیگانگی	۱/۰۴	۰/۲۵۵
نقص / بی مهری	۱/۱۲	۰/۱۵۱
شکست در پیشرفت	۱/۲۴	۰/۰۹
وابستگی / بی کفایتی عملی	۱/۰۴	۰/۲۵۵
آسیب نسبت به ضرر و بیماری	۱/۱۴	۰/۱۴۲
گرفتاری	۱/۲۳	۰/۰۹۳
اطاعت	۱/۱۵	۰/۱۳۷
از خودگذشتگی	۱/۱۸	۰/۱۲۵
بازداری هیجانی	۱/۰۰۳	۰/۲۶۷
معیارهای سختگیرانه	۱/۱۷	۰/۱۲۹
استحقاق	۱/۱۸	۰/۱۲۵
خویشتن داری ناکافی	۱/۳۵	۰/۰۵۲
رضایت زناشویی	۱/۲۲	۰/۰۹۸

براساس نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف در جدول ۲، پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات متغیرهای پژوهش، با توجه به سطوح معناداری، مورد تأیید می باشند.

جدول ۳. نتایج پیش فرض عدم هم خطی بودن و استقلال خطاهای متغیرهای پژوهش

متغیر	تحمل	عامل تورم واریانس	دوربین واتسون
شادکامی	۰/۶۲	۱/۵۹	
محرومیت های هیجانی	۰/۷۰	۱/۴۱	
رها شدگی، بی ثباتی	۰/۶۶	۱/۵۱	۲/۰۷
بی اعتمادی / سوء رفتار	۰/۴۸	۲/۰۵	
انزوای اجتماعی / بیگانگی	۰/۴۱	۲/۲۴	

نقص / بی مهری	۰/۴۰	۲/۳۷
شکست در پیشرفت	۰/۵۴	۱/۸۲
وابستگی / بی کفایتی عملی	۰/۵۱	۱/۹۷
آسیب نسبت به ضرر و بیماری	۰/۵۳	۱/۵۶
گرفتاری	۰/۳۹	۲/۵۳
اطاعت	۰/۵۲	۱/۸۹
از خود گذشتگی	۰/۷۲	۱/۳۹
بازداری هیجانی	۰/۵۴	۱/۸۵
معیارهای سختگیرانه	۰/۵۹	۱/۶۹
استحقاق	۰/۶۱	۱/۶۳
خویشتن داری ناکافی	۰/۶۷	۱/۴۸

بر اساس نتایج جدول ۳ و با توجه به اینکه میزان عامل تورم واریانس (VIF) در این تحلیل رگرسیون کمتر از ۲/۵، میزان عامل تحمل (T) از ۰/۴ بیشتر و مقدار آماره دوربین واتسون بین ۱/۵ تا ۲/۵ (Miles & Shevlin, 2001) بدست آمده اند، پیش فرض عدم وجود هم خطی و استقلال خطاها مورد تأیید می باشد.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی بر اساس متغیرهای پیش بین (به روش گام به گام)

متغیرهای وارد شده	R	R ²	SE	آمارهای تغییر یافته		P	F	df2	df1	R ² change
۱ شادکامی	۰/۳۹	۰/۱۵	۱/۱۲	۰/۱۵	۱	۰/۰۰۱	۵۰/۶	۲۶۸	۱	۰/۱۵
۲ شادکامی و محرومیت هیجانی	۰/۴۸	۰/۲۳	۱۲/۷	۰/۰۷	۱	۰/۰۰۱	۲/۸۸	۲۶۷	۱	۰/۰۷
شادکامی، محرومیت هیجانی و خویشتن داری	۰/۵۰	۰/۲۶	۱/۳۶	۰/۰۲	۱	۰/۰۰۲	۱/۰۳	۲۶۶	۱	۰/۰۲
شادکامی، محرومیت هیجانی، خویشتن داری	۰/۵۲	۰/۲۷	۱/۲۹	۰/۰۱	۱	۰/۰۳۷	۴/۴۰	۲۶۵	۱	۰/۰۱
شادکامی، محرومیت هیجانی، خویشتن داری ناکافی و آسیب نسبت به ضرر و بیماری										

متغیر خویشتن داری ناکافی به دو متغیر پیش بین قبلی فقط ۳٪ در پیش بینی رضایت زناشویی نقش دارد، و در گام چهارم، با اضافه شدن متغیر پیش بین آسیب نسبت به ضرر و بیماری به سه متغیر پیش بین دیگر این متغیر فقط ۱٪ در پیش بینی متغیر ملاک (رضایت زناشویی)

نتایج جدول ۴ نشان می دهد که در گام اول، متغیر شادکامی ۱۵٪ متغیر رضایت زناشویی، در گام دوم، با اضافه شدن متغیر محرومیت هیجانی به شادکامی فقط متغیر پیش بین محرومیت هیجانی ۸٪ در پیش بینی رضایت زناشویی نقش دارد. در گام سوم، با اضافه شدن

نقش دارد. در نتیجه، از میان متغیرهای پیش بین فقط چهار متغیر پیش بین روی هم با نقش بارز شادکامی (۱۵) دارند. درصد ۲۷٪ واریانس رضایت زناشویی را بر عهده

جدول ۵. نتایج ضرایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرهای پیش بین پژوهش

متغیر	شاخص ها	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	
		B	SEb	t	سطح P
عدد ثابت		۹۵/۹۴	۶/۰۷	۱۵/۷۹	۰/۰۰۱
شادکامی		۰/۴۷	۰/۰۶	۶/۸۳	۰/۰۰۱
محرومیت هیجانی		-۲/۹۶	۰/۸۶۷	-۳/۴۱	۰/۰۰۱
خویشتن داری ناکافی		-۲/۴۹	۱/۰۲	-۲/۴۵	۰/۰۱۵
آسیب نسبت به ضرر و بیماری		-۱/۹۷	۰/۹۴	-۲/۰۹	۰/۰۳۷

بین فردی آن‌ها تاثیرگذار است. همچنین شادکامی و عواطف مثبت، منجر به کاهش سطح عواطف منفی در زوجین شده و در نتیجه تعارضات بین فردی را کاهش داده و منجر به افزایش رضایت زناشویی می گردد (Rohani et al., 2010). به دنبال شادکامی بین زوجین و کاهش تعارضات، استحکام و پایداری خانواده و رضایت زناشویی افزایش می‌یابد (Thompson, 2019). به نظر می‌رسد رضایت زناشویی زوجین را از نظر احساسی، هیجانی و فکری، متعادل نموده و این امر باعث افزایش شادکامی در زوجین می‌شود (Seligman, 2004). بنابراین می‌توان گفت که داشتن رضایت زناشویی می‌تواند منجر به افزایش شادکامی در زنان شود. از طرفی رضایت زناشویی، بهزیستی زناشویی را به همراه دارد. به طوری که رضایت زناشویی بیشتر، منجر به افزایش بهزیستی روان‌شناختی شخصی و سلامت عمومی در زوجین می‌شود. لذا می‌توان انتظار داشت رضایت زناشویی به واسطه ایجاد بهزیستی در زندگی افراد با شادکامی در ارتباط باشند. همچنین رضایت زناشویی به عنوان یک ارزیابی ذهنی از اجزای خاص در روابط زناشویی تعریف می‌شود و از آنجایی که شادکامی یک برآورد مثبت ذهنی از

نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که متغیر پیش‌بین شادکامی به صورت مثبت و بیشترین نقش و سه متغیر پیش‌بین طرحواره‌ها از میان دیگر طرحواره‌ها به صورت منفی متغیر رضایت زناشویی را به عنوان متغیر ملاک پیش‌بینی می‌کنند.

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی طرحواره‌های ناسازگار اولیه و شادکامی با رضایت زناشویی در زنان متأهل شهر اصفهان در یک طرح هم‌بستگی انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که بین شادکامی و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و از بین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده در تحلیل رگرسیون، شادکامی بالاترین پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی را در زنان متأهل دارد. در همین راستا این نتیجه با نتایج پژوهش‌های ملکی و همکاران (Maleki et al., 2016)، حقیقت و روشن (Haghighat & Roshan, 2019)، یاداو و سریواستاوا (Yadav & Srivastava., 2019)، تامپسون (Thompson., 2019) همسو می‌باشد. شادمانی با بهبود و توسعه وضعیت روان‌شناختی هر یک از زوجین، بر روابط

در زندگی زناشویی، رفتارهای کنترل شده ای نخواهند نداشت. در گام بعدی با اضافه شدن طحوااره آسیب نسبت به ضرر و بیماری، به متغیر شادکامی، محرومیت هیجانی و خویشن داری ناکافی، همچنان چهار متغیر نقش پیش بینی کننده در رضایت زناشویی داشته است. چرا که افراد با طحوااره آسیب نسبت به ضرر و بیماری، به دلیل ترس غیرقابل کنترل از وقایع آسیب زا، روابط خود را محدود می نمایند (Yang, 2006). بنابراین می توان انتظار داشت ارتباط زنان متأهل با همسرشان به دلیل ارتباطات محدود و رفتارهای اجتنابی، دچار چالش باشد که می تواند رضایت را تحت تاثیر قرار دهد.

بنابراین می توان پیش بینی نمود، زمانی که این طحوااره ها با شادمانی کم در زندگی همراه باشد، رضایت زناشویی تحت تاثیر قرار گیرد. چرا که شادمانی با بهبود و توسعه وضعیت روانشناختی هر یک از زوجین، بر روابط بین فردی آنها نیز تاثیر می گذارد. در این زمینه (Rohani et al., 2010) نشان دادند که عدم شادکامی اضطرابزا بوده و می تواند بر روابط زوجین تاثیر گذار باشد.

از جمله محدودیت های پژوهش حاضر می توان به محدود بودن نمونه پژوهش، عدم استنباط رابطه علی، به دلیل اجرای مطالعه همبستگی و عدم بررسی و تعیین کلیه شاخص های پیش بینی کننده رضایت زناشویی و هم چنین متغیرهای جمعیت شناختی، اشاره نمود. پیشنهاد می شود که با استفاده از مطالعه طولی، رابطه شادکامی با رضایت زناشویی در زنان متأهل بررسی شود تا تعمیم پذیری بیشتری برای یافته های این پژوهش تامین گردد. هم چنین به منظور افزایش سطح شادکامی زوجین، آموزش هایی مبتنی بر روانشناسی مثبت گرا که منجر به بهبود سلامت روان می گردد، پیشنهاد می گردد. همچنین پیشنهاد می شود برای افزایش رضایت زناشویی زنان، مفاهیم مبتنی بر طحوااره به زوجین آموزش داده شود.

موقعیت می باشد می توان انتظار داشت افراد شادکام رضایت بیشتری را نیز برآورد نمایند.

با اضافه شدن طحوااره های محرومیت هیجانی، خویشن داری ناکافی و آسیب نسبت به ضرر و بیماری به متغیر شادکامی، در مدل رگرسیون، رضایت زناشویی، نقش پیش بینی کنندگی متغیرهای مذکور نیز مورد تایید قرار گرفت. در همین راستا این نتیجه با نتایج پژوهش های رودریگز و همکاران (Rodriguez et al., 2020)، دومیترسکو و روسی (Dumitrescu & Rusu., 2020) و کودو و همکاران (Cudo et al., 2020) همسو می باشد. نتایج پژوهش های مختلف نشان می دهد که افزایش طحوااره های ناسازگار اولیه، کاهش سطح رضایت زوجین را پیش بینی می کند و کاهش طحوااره ها، افزایش رضایت زوجین را پیش بینی می کند (Dumitrescu & Rusu., 2020). همچنین شادکامی و محرومیت هیجانی پیش بینی کننده رضایت زناشویی می باشند، چرا که زنان متأهل دچار محرومیت هیجانی، در برقراری دلبستگی ایمن و رضایت بخش با همسر خود دچار مشکلات جدی شده و زمینه برای بروز اختلافات جدی و جدایی فراهم می شود (Yang, 2006). بنابراین می توان انتظار داشت زنان متأهل با طحوااره محرومیت هیجانی نتوانند با همسر خود دلبستگی ایمنی را برقرار کنند.

همچنین طحوااره های خویشن داری ناکافی نیز همراه با متغیرهای شادکامی و طحوااره محرومیت هیجانی نیز توانست، رضایت زناشویی را پیش بینی نماید. در همین راستا این نتیجه با نتایج پژوهش یانگ و همکاران (Yang et al., 2003) همسو می باشد. طحوااره خویشن داری ناکافی منجر می شود افراد توان کنترل و مهار تکانه های خود را نداشته باشند به گونه ای که نمی توانند ارضای آنی خود را به خاطر دستیابی به منافع آتی به خطر بیندازند (Yang et al., 2003). لذا زنان متأهل با خویشن داری ناکافی، در برابر تکانه های خود

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر نقش پیش‌بینی‌کنندگی شادکامی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رضایت زناشویی، می‌توان در مداخلات زوج درمانی با هدف افزایش سطح رضایت زناشویی، شادکامی و طرحواره‌های محرومیت هیجانی، خویشتن‌داری ناکافی و آسیب نسبت به ضرر و بیماری را مورد تمرکز قرار داد.

تشکر و قدردانی

از زنان شرکت‌کننده مراکز مشاوره و تمامی کسانی که در این پژوهش ما را یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تعارض در منافع

نویسندگان اظهار می‌دارند هیچ‌گونه تعارض منافی در مورد این مقاله وجود ندارد.

References

- Akbarzadeh, D., Mozafari, A., Maleki, S., & KHayri, R. (2012). The Relationship between Happiness and Sexual Satisfaction with Marital Satisfaction in Couples, The First National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology. Social and Cultural Studies, Tehran. (Persian)
- Alipour, A., & Noorbala, A. (1999). Preliminary evaluation of the reliability and validity of the Oxford Happiness Questionnaire in Tehran University students. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 5 (1-2), 55-66. (Persian)
- Amato, P. R., & James, S. L. (2018). Changes in spousal relationships over the marital life course. *Social Networks and the Life Course*, 2, 139-158.
- Amthan, S., Sharma, S., Bansal, R., Pant, B., Saxena, P., & Chansoria, S., & Shukla, A. (2018). Happiness among second year MBBS students and its correlates using Oxford Happiness Questionnaire. *Journal of Oral Biology and Craniofacial Research*, 9, 10-15. (Persian)
- Arab Alidousti, A., Nakhaee, N., & Khanjani, N. (2015). Reliability and validity of the Persian versions of the ENRICH Marital Satisfaction (Brief version) and Kansas Marital Satisfaction Scales. *Journal of Health & Development*, 4(2), 158-167. (Persian)
- Arabkhazaei, F., & KHademi, A. (1400). *Review of the Impact of Sexual Schema on Marital Satisfaction*, Fifth National Conference on Law, Social Sciences and Humanities, Psychology and Counseling. Shirvan. (Persian)
- Argyle, M., & Furnham, A. (1983). Sources of satisfaction and conflict in long-term relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 45(3), 481-493.
- Asghari, F., Sadeghi, A., Khakdoost, S. Z., & Entezari, M. (2015). Investigating the relationship between early maladaptive schemas with marital conflict and instability in the couples of applicant of divorce and normal couples. *Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal*, 1(1), 46-58. (Persian)
- Babaei, B. S., & Jamali Qarakhanelou, B. (2021). The Effect of 12 Weeks of Aerobic Exercise on Anxiety and Happiness of Female High School Students. *Depiction of Health*, 12(2), 149-157. (Persian)
- Bakhtiarpoor, S., & Haydari, A. (1399). Predicting happiness in married students based on spiritual experiences, social support, resilience and marital satisfaction of Kermanshah universities. 7th International Conference on New Research Achievements in Educational Sciences, *Psychology and Social Sciences*. (Persian)
- Chen, M. (2018). Does marrying well count more than career? Personal achievement, marriage, and happiness of married women in urban China. *Chinese Sociological Review*, 50(3), 240-274.
- Choi, Y., Kim, T. Y., Noh, S., Lee, J., & Takeuchi, D. (2018). Culture and family process: Measures of familism for Filipino and Korean American parents. *Family process*. 57(4), 1029-1048.

- Coop Gordon, K., & Mitchell, E. A. (2020). Infidelity in the Time of COVID- 19. *Family Process*, 59(3), 956-966.
- Cudo, A., Maçik, D., Griffiths, M. D., & Kuss, D. J. (2020). The Relationship between Problematic Facebook Use and Early Maladaptive Schemas. *Journal of Clinical Medicine*, 9(12), 3921.
- Dast Afshan, A., Heydari, Z., Dehghan, A., & Farhadi, A. (2019). *Predicting the desire for infidelity based on intimacy with the spouse, early incompatible schemas and religious beliefs in married women in Yazd*, Fourth International Conference on New Research Achievements in Social Sciences, Educational Sciences and Psychology, Isfahan. (Persian).
- Divandari, H., Ahi, A., Akbari, H., & Mahdian, H. (2010). Short form of Young Schema Questionnaire (SF-SQ): Psychometric properties and Factor structure among students of Islamic Azad University, Kashmar Branch Academic year 1385-1386. *Educational Journal Islamic Azad University Branch*, 20(8), 103-131. (Persian)
- Dixon, M. T. (2020). *Exploring the Effects of Social Media Use and Avoidant Attachment Style on Marital Satisfaction and Cyber Infidelity*. Doctoral dissertation, Mercer University.
- Dumitrescu, D., & Rusu, A. S. (2012). Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: An evolutionary psychological approach. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 12(1), 63-76.
- Fowers, B. J., & Olson, D. H. (1989). ENRICH Marital Inventory: A discriminant validity and cross- validation assessment. *Journal of Marital and Family Therapy*, 15(1), 65-79.
- Ghahari, S., viesy, F., kavand, H., yeke fallah, M., zandifar, H., farrokhi, N. et al .(2020). Psychometric Properties of Early Maladaptive Schemas Questionnaire Short Form-75 Items (YSQ-SF). *Journal of Nurse and Physician within War*, 8(27), 31-40. (Persian)
- González-Rivera, J. A., Aquino-Serrano, F., & Pérez-Torres, E. M. (2020). Relationship satisfaction and infidelity-related behaviors on social networks: A preliminary online study of Hispanic women. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 10(1), 297-309.
- Haghighat, S. H., & Roshan, R. (2019). *Predicting Marital Satisfaction Based on Happiness*. Science and Trans-Science Conference, New Developments and Leading Horizons. Mashhad.(Persian)
- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality traits and marital satisfaction in predicting couples' attitudes toward infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10.
- Jahani, N. (1398). Relationship between attachment styles and happiness in predicting marital satisfaction of housewives referring to Sarai Mahalla, District 15, Tehran, *International Conference on Educational Sciences, Psychology, Counseling, Education and Research*. Tehran. (Persian)
- Javid Pasha, F. (2020). The discriminational role early maladaptive schemas and attachment styles in social anxiety of students. *The Journal of New Advances in Behavioral Sciences*, 5(42), 33-21. (Persian)
- Karami, M., Ahmadi, S., & GHobadi, S. (2021). Predicting marital satisfaction based on happiness and quality of life in couples in Tehran. *Knowledge & Research In Applied Psychology*, 22(1 (83)), 93-102 (Persian)
- Khosh Ravesh, V., & Hosein Zadeh, S. H. (2017). *The Relationship between Early Incompatible Schemas and Marital Satisfaction of Married Students of Islamic Azad University, Rasht Branch*, Fourth National Conference on Community Empowerment in Humanities and Management Studies, Tehran. (Persian)
- Lavner, J. A., & Clark, M. A. (2017). Workload and marital satisfaction over time: Testing lagged spillover and crossover effects during the newlywed years. *Journal of Vocational Behavior*, 11, 67-76.
- Lavner, J. A., Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2016). Does couples' communication predict marital satisfaction, or does marital satisfaction predict communication?. *Journal of Marriage and Family*, 78(3), 680-694.

- LeBaron, K., CarrollCao, H., Yuan, X., Fine, M., Zhou, N., & Fang, X. (2018). Neuroticism and marital satisfaction during the early years of Chinese marriage: The mediating roles of marital attribution and aggression. *Family Process*, 8, 57-72.
- Madathil, J., & Benshoff, J. M. (2008). Importance of marital characteristics and marital satisfaction: A comparison of Asian Indians in arranged marriages and Americans in marriages of choice. *The Family Journal*, 16(3), 222-230.
- Maleki, F., Abedi, M., & Diarian, M. (2016). Predicting Marital Life Satisfaction Based on Wisdom and Happiness among Women in Isfahan. *5th International Conference on Psychology and Social Sciences*, Tehran. (Persian)
- Miles, J., & Shevlin, M. (2001). *Applying Regression and Correlation: A Guide for Students and Researchers*. SAGE Publications.
- Pirzadeh, M., Bani Si, P., & Watankhah, H. (2019). Predicting Attitudes Toward Marital Infidelity Based on Sexual Satisfaction, Quality of Marital Relationships, and Marital Satisfaction of Young Married Women. *New advances in behavioral sciences*, 4(39), 32-16. (Persian)
- Proulx, C. M., Helms, H. M., & Buehler, C. (2007). Marital quality and personal well-being: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 69, 576-593
- Rivkin, I., Lopez, E. D. S., Trimble, J. E., Johnson, S., Orr, E., & Quaintance, T. (2018). Cultural values, coping, and hope in Yup'ik communities facing rapid cultural change. *Journal of Community Psychology*, 9, 174-198.
- Rodriguez, A., Ratanasiripong, P., Hardaway, K., Barron, L., & Toyama, S. (2020). Latinx College Students: How Schemas and Attachments Impact Depression and Relationship Satisfaction. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 42(2), 248-263.
- Santos, L. R., & Cerqueira-Santos, E. (2020). Infidelity, sexual and marital satisfaction and social skills among couples who have been betrayed. *Pensando familias*, 24(1), 67-78.
- Seligman, M. E. (2004). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. Simon and Schuster.
- Shabani Khadiv, A., & Ahmadiyan, H. (2019). studying the relationship between of Basic psychological needs satisfaction and the Emotional Regulation disorder with the mediation of early maladaptive schemas at Bu-AliSina university students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 20(1), 101-111. (Persian)
- Soleymanian, A. (2004). Investigating effect of unreasonable thought on marital satisfaction [Thesis for M.Sc]. [Tehran, Iran]: Teacher Training University. (Persian)
- Staniszek, K., & Popiel, A. (2018). Development and validation of the Polish experimental short version of the Young Schema Questionnaire (YSQ-ES-PL) for the assessment of early maladaptive schemas. *Roczniki Psychologiczne/Annals of Psychology*, 20(2), 401- 427.
- Thompson, B. (2019). *Marital happiness and sexual behaviors of older adults -- In Proceedings: 15th Annual Symposium on Graduate Research and Scholarly Projects*. Wichita, KS, Wichita State University.
- Tseng, W. S., & Hsu, J. (2018). *Culture and family: Problems and therapy*. Routledge.
- Tsutsui, Y. (2018). Marriage and happiness: A survey. *Ideas*, 9, 1-18.
- Vos, M. K.-D., & Bernstein, D. P. (2017). Schema Therapy. In J. Davies & C. Nagi (Eds.), *Individual Psychological Therapies In Forensic Settings: Research And Practice* (Pp. 157-179). Routledge/Taylor & Francis Group.
- Waller, G., Meyer, C., & Hanian, V. (2001). Psychometric properties of the long & short versions of the Young Schema Questionnaire. *Cognitive Therapy and Research*, 25, 137-147.
- Warach, B., Josephs, L., & Gorman, B. S. (2018). Pathways to infidelity: The roles of self-serving bias and betrayal trauma. *Journal of sex & marital therapy*, 44(5), 497-512.

- Willis, M., Birthrong, A., King, J. S., Nelson-Gray, R. O., & Latzman, R. D. (2017). Are infidelity tolerance and rape myth acceptance related constructs? An association moderated by psychopathy and narcissism. *Personality and Individual Differences, 117*, 230-235.
- Xie, J., Zhou, Z. E., & Gong, Y. (2018). Relationship between proactive personality and marital satisfaction: A spillover-crossover perspective. *Personality and individual differences, 128*, 75-80.
- Yadav, S., & Srivastava, S. K. (2019). A study of marital satisfaction and happiness among love married couples and arrange married couples. *International Review of Social Sciences and Humanities, 9(8)*, 624-631.
- Yalçın, S. B., Ak, M., Kavaklı, M., Kesici, Ş. (2018). Mutluluğun Önündeki Engel: Erken Dönem Uyumsuz Şemalar. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi Ve Araştırmalar Dergisi, 7(1)*, 7-13.
- Yoo, J. (2020). Relationships between Korean parents' marital satisfaction, parental satisfaction, and parent-child relationship quality. *Journal of Social and Personal Relationships, 37(7)*, 2270-2285.
- Young, J. E. (2003). *Schema therapy for borderline & narcissistic personality disorders*. Pittsfield, MA: New England Educational Institute.
- Zhaoyang, R., Martire, L. M., & Stanford, A. M. (2018). Disclosure and holding back: Communication, psychological adjustment, and marital satisfaction among couples coping with osteoarthritis. *Journal of Family Psychology, 32(3)*, 412-418.
- Abedi, M. R., Mirshah Jafari, E., & Liaghatdar, M. J. (2006). Standardization of the Oxford Happiness Inventory in Students of Isfahan University. *IJPCP, 2006; 12 (2) :95-100*

Original Article

The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between primary maladaptive schemas and happiness with marital satisfaction in married women of Isfahan city in a correlational design

Received: 06/02/2021 - Accepted: 10/01/2022

Shahnaz Rastgoo *¹

Mahsa Savadkahi ghodjanaki ²
shayan pourmola³

¹M.A General Psychology, Department of Psychology, Isfahan(Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran. (Corresponding Athor)

² M.A. Clinical Psychology, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

³ M.A. General Psychology, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Email: Shahnaz0087@yahoo.com

Abstract

Introduction: The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between primary maladaptive schemas and happiness with marital satisfaction in married women of Isfahan city in a correlational design.

Materials and Methods: The population of this research included married women living in Isfahan city. 270 married women living in Isfahan city were selected by voluntary sampling method and they answered Young's schema, Oxford happiness and marital satisfaction questionnaires. Research data were analyzed using statistical methods of Pearson's correlation coefficient and stepwise regression and SPSS-23 statistical software.

Results: It showed that the predictor variables of schemas of emotional deprivation, insufficient self-control, and damage to loss and illness are negative predictors and the variable of happiness is a significant positive predictor of marital satisfaction, and happiness has the highest ability to predict marital satisfaction.

Conclusion: It can be concluded that happiness, schemas of emotional deprivation, insufficient self-control, and damage to loss and illness, respectively, play a role in predicting marital satisfaction of married women.

Key words: Primary maladaptive schemas, happiness, marital satisfaction

Acknowledgement: There is no conflict of interest.